

Отримано: 23 листопада 2018 р.

Прорецензовано: 20 грудня 2018 р.

Прийнято до друку: 21 грудня 2018 р.

e-mail: iryn_ka@ukr.net

DOI: 10.25264/2519-2558-2018-4(72)-96-101

Карамішева І. Д. Зіставний аналіз загальнонаукової лексики в сучасній англійській та українській мовах (на матеріалі статей з лінгвістики). *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: серія «Філологія»*. Острог : Вид-во НаУОА, 2018. Вип. 4(72), грудень. С. 96–101.

УДК 811.111'37+161.2

Карамішева Ірина Дамірівна,

кандидат філологічних наук, доцент, Національний університет «Львівська політехніка»

ЗІСТАВНИЙ АНАЛІЗ ЗАГАЛЬНОНАУКОВОЇ ЛЕКСИКИ В СУЧАСНІЙ АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ (НА МАТЕРІАЛІ СТАТЕЙ З ЛІНГВІСТИКИ)

У дослідженні висвітлено специфіку вживання академічної лексики у науковому тексті англійською та українською мовами. Запропоновано визначення поняття загальнонаукової (академічної) лексики та визначено її одиниці. Здійснено їхній поділ на дієслова, словосполучення, засоби логічної зв'язності, а також вирази та скорочення латинського походження на основі класифікації, запропонованої українською дослідницею-германістом Т.В.Яхонтовою. Саме зіставне дослідження та окреслення академічної (загальнонаукової) лексики як окремого шару лексики в українській лексикології складає наукову новизну запропонованої розвідки. Вперше також здійснено зіставну класифікацію загальнонаукової лексики відповідно до «концептуальних полів» та отримано відсоткові співвідношення функціонування загальнонаукової лексики на кожному з етапів наукової розвідки.

Ключові слова: загальнонаукова лексика, академічна лексика, науковий стиль, дієслово, словосполучення, логічні засоби зв'язності.

Iryna Karamysheva,

PHD in Linguistics, associate professor, Lviv Polytechnic National University

CONTRASTIVE ANALYSIS OF ACADEMIC VOCABULARY IN MODERN ENGLISH AND UKRAINIAN LANGUAGES (BASED ON ARTICLES ON LINGUISTICS)

The presented research focuses upon the study of academic vocabulary and suggests the definition of this notion referring to a significant layer of modern scientific style. Therefore, the object of research is academic vocabulary employed in the articles on linguistics written by English- as well as Ukrainian-speaking authors; the subject of research are semantic and functional peculiarities of the studied units respectively. The article presents the theoretical principles of the academic vocabulary functioning in the scientific text, defined by foreign researchers (M. McCarthy, F. Odell, M. Pakvort, S. Bailey). The classification, elaborated by the Ukrainian researcher T.V. Yakhontova, has been taken as the basis for this research. The sampled units have been classified into such types as verbs, collocations, logical connectors and Latin expressions; the frequency analysis has shown that verbs and collocations make up the biggest part of academic vocabulary, used to present research results. Subsequently, the selected units have been distributed among «conceptual fields», covering the stages of scientific research results presentation. The theoretical value of the research lies in defining the phenomenon of academic vocabulary in the Ukrainian language which makes up the scientific novelty of the research as well as its contrastive analysis with the corresponding lexical units in the English language, clarifying the peculiarities of their use in both languages, that will serve as a reliable basis for the further study of academic vocabulary.

Key words: academic vocabulary, scientific style, verbs, collocations, logical connectors.

На сучасному етапі розвитку лінгвістичної науки, коли науково-технічний прогрес та нові методи дослідження стимулюють все більшу кількість наукових розвідок, запропоноване дослідження є особливо **актуальним**, адже якісне мовне представлення наукового доробку суттєво позначається на його теоретичній та практичній цінності. Варто привернути увагу і до домінування англійської мови в міжнародному науковому просторі, що негативно позначається на розвитку національних мов та поступово призводить до втрати ними статусу мов наукового мислення. За таких умов актуалізується проблема власне українського мовознавства, де дослідження лексики для представлення наукового доробку знаходиться на початковому етапі і майже не має висвітлення у науковій літературі. Вагомим, також, є той факт, що при необхідності подати результати дослідження англійською мовою вітчизняні науковці зіштовхуються із проблемою красномовності, ідіоматичності та стилю, результатом чого є представлення клопіткої праці невідповідним чином.

Підґрунтям зіставного дослідження академічної (загальнонаукової) лексики англійської та української мов стали теоретичні засади функціонування академічної лексики англійської мови, окреслені іноземними дослідниками (М. Маккарті, Ф. Оделл [9], М. Пакворт [10], С. Бейлі [6], А. Коксхед [7]) та класифікація, представлена українською дослідницею академічної лексики Т.В. Яхонтовою [5].

Наукова новизна запропонованої розвідки полягає в тому, що явище академічної (загальнонаукової) лексики вперше окреслене в українській лексикології. Визначено та класифіковано її найчастіше застосовувані одиниці, відповідно до запропонованих класифікацій англійської академічної лексики зарубіжними та українськими дослідниками.

Об'єктом дослідження є академічна (загальнонаукова) лексика, використовувана в англійських та українських статтях з лінгвістики. **Предметом дослідження** є семантичні та функціональні особливості академічної (загальнонаукової) лексики в англомовних та україномовних статтях з лінгвістики.

Як **джерельну базу** дослідження загальнонаукової лексики української мови використано 100 лінгвістичних статей, написаних кандидатами філологічних наук, доцентами та професорами кафедр української мови. Статті відібрано із наукових вісників Національного університету біоресурсів і природокористування України, Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, Міжнародного гуманітарного університету, Запорізького національного університету та наукового журналу Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Для дослідження академічної лексики ан-

гліської мови відібрано 100 лінгвістичних статей із наукових журналів «International Journal of English Linguistics», «British Journal of English Linguistics». Період видання досліджуваних статей – 2013–2016 рр.

У ході дослідження проаналізовано запропоновані як іноземними (М. Маккарті та Ф. Оделл [9], К. Хайленд та П. Це [8], М. Пакворт [10], С. Бейлі [6]), так і українськими дослідниками (О.М. Ільченко [3; 4], Т.В. Яхонтова [5]) визначення академічної (загальнонаукової) лексики англійської мови, оскільки в українській лексикології не виділяють такого типу лексики, та виведено одне цілісне визначення терміна, що є релевантним для обох мов: **академічна (загальнонаукова) лексика** – це одиниці лексичної системи певної мови, яка використовується для структурування наукового тексту та представлення результатів дослідження, незалежно від його галузі і поєднує одиниці відмінні від термінів та базової лексики.

Проведене дослідження показує, що для українського наукового стилю є більш прийнятним термін «загальнонаукова лексика», хоча він функціонує паралельно з терміном «академічна лексика». Термін «академічна лексика» є калькою, проте на сьогодні є поширенішим, оскільки вивченням такого типу лексики займаються, в першу чергу, зарубіжні англомовні дослідники, виокремлюючи відповідно такі поняття як «academic vocabulary» та «academic writing». В україномовному науковому стилі лексема «академічний» має ще додаткове значення «пов'язаний з навчальним процесом». Відтак подекуди саме термін «академічна лексика» може бути неправильно проінтерпретований. Детально про проблеми виокремлення та підходу до класифікації академічної лексики, зокрема в сучасній англійській мові, див. попередню публікацію автора [2].

Ретельний аналіз тлумачень загальнонаукової лексики згаданих вище авторів дозволив вивести її базові характеристики, та стверджувати, що ця лексика: 1) вживається у наукових працях і промовах, не залежно від галузі дослідження; 2) не містить термінів з певної дисципліни, проте поєднує одиниці більш загального вжитку, необхідні для представлення результатів дослідження; 3) містить одиниці, що досить часто вживають у широкому спектрі наукових жанрів, але їх поява є недоречною у текстах іншого стилю мови; 4) поєднує одиниці, що не належать до базових слів (анг. *core words*) певної мови; 5) структурує текст.

Наступним кроком дослідження став відбір одиниць загальнонаукової лексики англійської мови, опираючись на класифікацію, яку запропонувала українська дослідниця-германіст Т.В. Яхонтова [5]. Відтак виокремлювана лексика була представлена одразу відповідно до категорій: дієслова, словосполучення, логічні засоби зв'язності та латинські вирази і скорочення. Результати подано у середовищі Microsoft Excel (див. рис. 1).

Вибрані одиниці загальнонаукової лексики англійської мови подано у 4 листах та представлено у алфавітному порядку. До кожної із них додано переклад та приклад вживання, вилучений також із наукових статей. Відповідно перший стовпець таблиці Microsoft Excel заповнений одиницями загальнонаукової лексики, другий – їхнім перекладом, третій є ілюстрацією вживання одиниці із першого стовпця.

	A	B	C
1	Verb	Translation	
2	accept	визнавати	The idea of a dichotomy between receptive v
3	accomplish	досягати	The successful teaching of the sciences can
4	account (for)	пояснювати	According to Milroy, this tendency could be ε
5	achieve	досягнути	Code switching is a communicative device ut
6	acknowledge	визнавати	The researcher acknowledges an egocentric
7	add	додавати	He adds "Schemata are organized mental st
8	adhere (to)	дотримуватися	There are four principles that all behaviouris
9	affect	впливати	Other likely factor affecting the public speaki
10	affirm	заявляти/ стверджувати	HerwitBradshaw (2012:2) affirms that learner
11	agree	погоджуватись	Furthermore, Strucnkyte and Jurkunaite (20
12	aim (at)	мати на меті	We might say Schemata Theory is a theoretic
13	analyze	аналізувати	This paper has the objective to analyze read
14	anchor (on)	фіксувати(ся) на	This work is anchored on Adendorff (1996:3
15	appear	здаватися/ видаватися	Everyday conversation appears to proceed i
16	apply	застосовувати	Finally, we applied a Reading instrument to ε
17	argue	переконувати	Some research argues that different socializ
18	arrange	упорядковувати/ систематизувати	The results indicate that the highlighted visu
19	articulate	чітко формулювати	The study also articulates how words are su
20	ascertain	з'ясувати/ переконуватися	This is to ascertain how speakers utilize cod
21	assemble	збирати	Electronic submissions were assembled into
22	assert	заявляти/ стверджувати	Anyanwu (2002:126) asserts that language i
23	assess	оцінити	This is considered essential to be able to as
24	associate	асоціювати	He adds "Schemata are organized mental st

Рис. 1. Представлення одиниць загальнонаукової лексики англійської мови у середовищі Microsoft Excel

Кількість одиниць загальнонаукової лексики англійської мови, відібраних з наукових статей для подальшого дослідження складає 510 (див. рис. 2): з них 228 дієслів, 171 словосполучення, 100 засобів логічної зв'язності та 11 виразів латинського походження.

Рис. 2. Відсоткове співвідношення відібраної загальнонаукової лексики англійської мови

На рисунку видно, що дієслова складають найбільшу частину серед відібраної лексики. Можна простежити, що серед них трапляються дієслова (*affirm, add, agree...*), дієслова з прийменниками (*adhere (to), derive (from), elaborate (on)...*) та фразові дієслова (*collect out (of), come up (with), find out...*) (див. рис. 3).

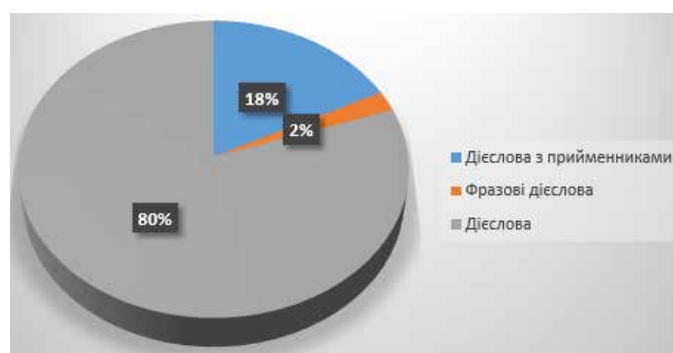

Рис. 3. Відсоткове співвідношення одиниць загальнонаукової лексики англійської мови у рубриці «дієслова»

Наведемо приклади вживання дієслів у наукових статтях:

HerwitBradshaw (2012:2) affirms that learners use language to interpret and create ways of representing scientific activities and knowledge (IJEL, 2014).

He adds «Schemata are organized mental structures that allow the learners to understand and associate what is being presented to them»(BJEL, 2014).

Furthermore, Strucnkyte and Jurkunaite (2008:4) agree that the knowledge of the lexical items of scientific genre helps to understand and create text with greater ease (IJEL, 2015).

Дієслів з прийменниками:

There are four principles that all behaviouristic theories adhere to (IJEL, 2016).

Such a determination of the object of linguoculturology derives from Humboldt conception, according to which, language takes active part in all important spheres of cultural-discourse life; in thinking and understanding the reality (BJEL, 2015).

He elaborates on this, specifying that this kind of love is not aesthetic, romantic, or philia but agape- the love of God in the hearts of men (IJEL, 2014).

Та фразових дієслів:

The study adopts an analytical and inductive approach, aiming at justifying the use of omission in the context of translation by describing some examples collected out of diverse and reliable sources (BJEL, 2014).

Various scholars have come up with different definitions of the term Code switching and code mixing (IJEL, 2013).

The work sets out to investigate if actually code switching is functionally motivated and to find out the varied functions that trigger off code switching in Igbo-English bilinguals where code switching is fast gaining credence in all formal setting (IJEL, 2014).

Словосполучення (*achieved results, apply approach, undertake analysis...*) складають меншу частку відібраної загальнонаукової лексики англійської мови, ніж дієслова. Наведемо приклади їхнього вживання:

The main method used in this work is descriptive analytical method, based on the description of euphemisms from theoretical point of view with the subsequent analysis of achieved results (IJEL, 2013).

A discourse analysis approach was applied to the data, and theories from sociology and ethnomethodology were also used in the explications.

In the interests of self-reflexivity and exploring the political position brought to the data, the writer has undertaken alternative analyses of some data, drawing on conversation analysis (BJEL, 2016).

Ще однією одиницею відбору були логічні засоби зв'язності (*additionally, hence, as far as...*), наприклад:

Additionally, some studies have addressed the precedence of article acquisition such as (Huebner, 1983; Master, 1997; Parrish, 1987 and Thomas, 1989) in which it is suggested that the definite article the is acquired before the indefinite article a, while other studies have found that the definite article is overused (Huebner, 1985; Parrish, 1987; Thomas, 1989; Chaudron and Parker, 1990) (BJEL, 2013).

Technology is made manifest and developed through the use of language; hence the use of language and technology are inseparable for the purposes of human development (IJEL, 2014).

As far as the conceptual contents of metaphor are concerned, it is apparent and as to us does not require special consideration (BJEL, 2014).

Найменшу частину серед відібраної лексики складають латинські вирази (*cf.*, *vs.*, *de facto*...). Певні вирази у статтях подані як скорочення, тому у таблиці Microsoft Excel представлено ще повний варіант відповідних скорочень. Наведемо приклад їх вживання у наукових текстах:

Having this motivation is a signal of full membership in the workplace (*cf.* Mak, Liu, et al., 2012) (IJEL, 2013).

Drawing on Kirsner's theory of High vs. Low Deixis, Strauss (1993) sets up a focus frame work on the notion of degree of referential focus as being the primary motivating factor behind the choice of demonstratives, with this signaling High focus, that Mid focus and it referentially Low focus (Strauss, 1993) (BJEL, 2014).

He says it is 'not only sociologically untenable, it is not only politically unsound, it is morally wrong and sinful' and he goes on to explain that this can be seen 'in the area of employment discrimination, in the area of housing discrimination, and in the area of de facto segregation in the public schools' (IJEL, 2016).

Наступним етапом став відбір одиниць загальнонаукової лексики української мови відповідно до 3 категорій: дієслова, словосполучення та засоби логічної зв'язності, оскільки латинських виразів в досліджених україномовних статтях не було виявлено (див. рис. 4).

	A	
1	Дієслово	Приклад вживання
2	акцентувати	При цьому О. Потєбня акцентує комунікативну значущість невербальних засобів
3	аналізувати	Учений аналізує таксисні відношення як окреме функціонально-семантичне пол
4	асоціювати	І хоча іменний складений присудок виявляє велику різноманітність морфологічн
5	базуватися (на)	У дослідженнях такого типу текстів найбільш релевантним методом, на нашу дум
6	вбачати	У перспективі вбачаємо аналіз мови мас-медіа щодо її вульгаризації та люмпеніз
7	вважати	Д. Матісон вважає, що інтертекстуальний аналіз може дати відповіді на кілька пи
8	вводити	У романі автор органічно вводить антропоніми в текст, використовуючи їх для ви
9	вживати	У мові судочинства вживають терміни іменники: протокол, постанова, рішення, з
10	вивчати	Активно зокрема вивчалася варіантність фразеологізмів, проте варіанти повір'їв не були предмето
11	видаватися	Перспективним видається подальше дослідження тих фрагментів українського лі
12	виділяти	М. Шанський наголосив на синтаксичній своєрідності стійких порівнянь щодо інш
13	визнавати	Більшість мовознавців загалом визнавали синонімічність розглядуваних констру
14	визначати	Перші положення про категорії оцінки визначив Арістотель.
15	виокремлювати	З-поміж аналізованих конструкцій можна виокремити невелику за обсягом групу
16	вилучати	Матеріалом для цієї розвідки слугували факти, вилучені нами з двох збірників: „Г
17	використовувати	Дослідники «відтворюваних одиниць» використовують різні терміни для їх позн
18	випливати	Згадаймо, що у пункті 2-у унійних Потієвих Артикулів йшлося про відправу літург
19	виражати	Негативне ставлення до надмірних матеріальних та фізичних статків яскраво вир
20	вирізняти	Серед термінів вирізняють чужомовні й автохтонні.
21	висвітлювати(ся)	У статті висвітлюються теоретичні питання компаративних фразеологізмів, зокре
22	висловлювати	Подібну думку висловлювали й інші дослідники.
23	виступати	Значно рідше такими компонентами інтертекстуальних маркерів виступає назва
24	виявляти	На першому етапі схожість/відмінність порівнюваних предметів виявляється в н

Рис. 4. Представлення одиниць загальнонаукової лексики української мови у середовищі Microsoft Excel

Кількість одиниць загальнонаукової лексики української мови, знайдених у наукових працях для подальшого статтях, складає 416 (див. рис. 5): з них 171 дієслово, 191 словосполучення та 54 засоби логічної зв'язності.

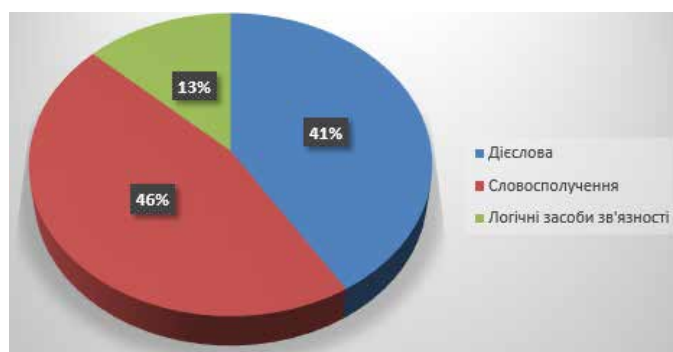

Рис. 5. Відсоткове співвідношення відібраної загальнонаукової лексики української мови

В українській мові, як видно на рисунку, кількісно переважають словосполучення (*висувати гіпотезу, зазначена розвідка, здійснювати вивчення*...). Наведемо приклади їхнього вживання в наукових статтях:

В. Н. Телія **висунула гіпотезу** про те, що конотація як експресивно маркований мікрокомпонент семантики є результатом оцінного сприйняття і відображення дійсності в процесах номінації [13, с.21] (СНУІЛУ, 2013).

Однак **вказані розвідки** оминають увагою твори Л. Костенко та У. Самчука, тож питання авторського добору антропонімів цих романів залишається невивченим (НУБПУ, 2015).

Починаючи з кінця 60-х років, у лінгвістиці **здійснюється** ґрунтовне **вивчення** стійких порівнянь як окремого класу фразеологічних одиниць (ХНУІВНК, 2013).

Дієслова складають меншу частку відібраної загальнонаукової лексики української мови, ніж словосполучення. Серед них можна виділити дві групи, що чітко простежуються у списку: дієслова (*вбачати, вважати, додавати...*) та дієслова з прийменниками (*ґрунтуватися (на), замислюватися (над), спиратися (на)...*) (див. рис. 6).

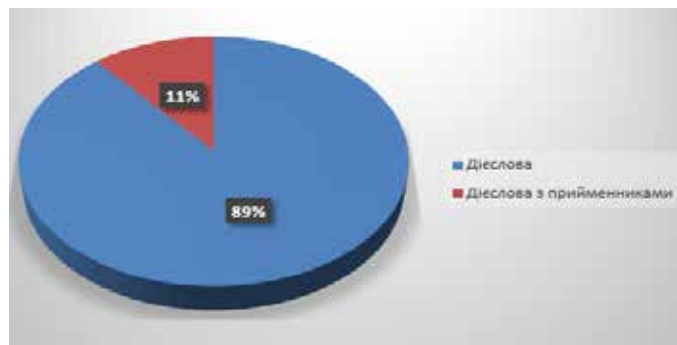

Рис. 6. Відсоткове співвідношення одиниць загальнонаукової лексики української мови у категорії дієслова

Наведемо приклади вживання дієслів:

У перспективі **вбачаємо** аналіз мови мас-медіа щодо її вульгаризації та люмпенізації (ЗНУ, 2014).

Д. Матісон **вважає**, що інтертекстуальний аналіз може дати відповіді на кілька питань: як інтертекстуальність конструює ідентичність, яка роль інтертекстуальності в культурній боротьбі, яку культурну владу має інтертекстуальність, зокрема, у медіа [19: 101] (ЗНУ, 2015).

Польська дослідниця Г. Сафаревич говорить про тотожність польського форманта *-szczuzna* і українського *-щина*, **додаючи**, що перший є результатом історичної контамінації польського суфікса *-izna* з українським *-щина* [15:251] (СНУІЛУ, 2016).

Та дієслів з прийменниками:

Зважаючи на те, що на більшій території України того часу юридична структура і судова справа походили з польської юриспруденції, яка **ґрунтувалася** на римському праві, зазначене зумовило використання як латинських, так і німецьких, польських термінів [15:8] (ЗНУ, 2015).

Як пише Д. Матісон, спеціалісти з критичного дискурс-аналізу часто **замислюються над** тим, чому в тексті пропущено таку логічно важливу інформацію, як «актор» (МГУ, 2014).

А.П. Загітко, **спираючись** на вербоцентричну теорію речення, обґрунтовану Л. Теньєром і поглиблену на матеріалі сучасної української літературної мови І.Р. Вихованцем, переконливо зауважує: «Основою речення у переважній більшості випадків виступає семантичний або логіко-семантичний предикат, що у типових випадках виражається дієсловом» [3, с. 269] (СНУІЛУ, 2016).

Поміж відібраних одиниць найменше складають логічні засоби зв'язності (*безперечно, з одного боку, крім того...*). Наведемо приклад їхнього застосування у наукових текстах:

Безперечно, показовими тут є відомі приклади про відсутність у деяких мовах окремих позначень Місяця й Сонця чи загалом числівників (МГУ, 2016).

З одного боку, в двох перших пареміях ми маємо заміну слів одного предметно-логічного класу – *батько / мати* (СНУІЛУ, 2015).

Крім того, у сучасній семасіології простежуємо тенденцію досить широко інтерпретувати семантичну структуру слова (МГУ, 2016).

Відповідно до Н.Б. Гвішіані [1, с. 235], незалежно від конкретної тематики дослідження процес наукової роботи включає такі основні етапи: 1) постановка проблеми, 2) стан досліджуваного питання в науці, 3) відбір і систематизація матеріалу, 4) перевірка висунутих тверджень, 5) представлення висновків. Ці етапи наукового процесу знаходять своє відображення в загальнонауковій лексиці, одиницями якої можна представити кожен з них. Таким чином, на думку цієї дослідниці, можна виділити основні «концептуальні поля» (анг. «*conceptual fields*»).

Серед представлених дослідницею етапів не було виокремлено етапу «викладу основного матеріалу дослідження», відтак необхідним було його додати, оскільки, як показує проведений аналіз, його лексичне представлення у наукових працях досить велике.

Отож, аналізовані одиниці класифіковано відповідно до «концептуальних полів», виділених Н.Б. Гвішіані [1]. Нижче подано відповідні етапи наукової розвідки у регресивному порядку, відповідно до виокремленої кількості досліджуваних одиниць, що представляють кожен з них:

1) виклад основного матеріалу дослідження – 40% (e.g.: *achieve the objectives of the study, analysis of achieved results, administer questionnaire, adopt an approach, analyse in detail, apply approach, attach own experience, be of great importance to; аналізувати думки, безпосередньо пов'язувати, бути пов'язаним з, важливе джерело, викладати у працях, виконувати функцію*);

2) стан досліджуваного питання в науці – 31,25% (e.g.: *address effectively, agree with idea, beam research light in the direction, debate extensively, draw attention (to)*; *акцентувати увагу, бути в колі зору, бути предметом зацікавлення, вивчати проблему, викладати основні положення*);

3) постановки проблеми – 11,75% (e.g.: *area of focus, be of particular interest, bring the issue of smth as, current research, examine data; актуальність проблеми, вбачати мету, вважати актуальним, вважати за доцільне, визначати актуальність проблеми, визначати за мету, докладне вивчення*);

4) представлення висновків – 10,75% (e.g.: *arrive at conclusions about, carry on research/ study, conduct further study, contradicting results, contribute meaningfully to, critical need for further research; актуальна проблема, аналіз матеріалу, аналізований матеріал, вважати перспективним дослідження*);

5) відбір та систематизація матеріалу – 5% (e.g.: *break down into categories, collect the data, collected data, divide into groups, disassemble into categories; вилучений матеріал, вилучені факти, виокремлювати у групи, зібраний матеріал, класифікувати на групи, поділяти на групи*);

6) перевірки висунутих тверджень – 1,25% (e.g.: *challenge the assumption, corroborate the conclusion, corroborate the theory, inconsistency in findings, prove the fact, verify findings, yield accurate information; отримувати підтвердження, потребувати перегляду*).

Підсумовуючи здійснену класифікацію, можна стверджувати, що серед відібраних слів та словосполучень англійської та української мов найбільше тих, які представляють етапи викладу основного дослідження та стану досліджуваного питання в науці, що й можна було передбачати, оскільки ці етапи потребують найбільш різноманітного лексичного наповнення та становлять найбільшу частину дослідження, а покликання на думки та ідеї інших науковців є основою будь-якої наукової розвідки. Наступні етапи представлені меншою кількістю дієслів та словосполучень, що можна пояснити тим, що ці етапи є менші за розмірами, тому й не характеризуються великою різноманітністю одиниць загальнонаукової лексики. Зіставлені результати дослідження продемонстрували, що у кожній з категорій загальнонаукової лексики англійської та української мови серед 10 найчастотніших одиниць, виявлено такі, які повністю співпадають у значенні. У межах дієслів семантичне співпадіння становить 40%: *consider – розглядати, express – виражати, indicate – свідчити, represent – відображати*.

Серед словосполучень загальнонаукової лексики обох мов – 20%: *findings of current study – результати дослідження, require further investigation – подальше дослідження*. Це також дає підстави стверджувати, що в українській та англійській мові певні словосполучення загальнонаукової лексики є однаково часто використовуваними.

Серед найчастотніших логічних засобів зв'язності відсоток виявлених семантично однакових одиниць є найбільшим та становить 70%: *because – тому що, however – однак, for example – наприклад, thus – таким чином, since – оскільки, so – таким чином, that is – тобто*.

В англійській мові найчастотнішими виразами та скороченнями латинського походження є такі: *e.g., etc., i.e., et al., vs., ibid., cf., viz., per se, a posteriori*. В українській мові їх виявлено не було.

Опираючись на здійснені дослідження та класифікації, можна зробити висновок про те, що між одиницями загальнонаукової лексики англійської та української мови простежується багато спільних рис. Структурний склад відібраних дієслів та логічних засобів зв'язності однаковий в обох мовах. Етап висвітлення основного дослідження та представлення досліджуваного питання в науці репрезентує найбільша кількість із досліджених одиниць загальнонаукової лексики. Також, важливим є той факт, що в результаті частотного аналізу серед досліджуваних одиниць обох мов у складі найчастотніших є ті, які семантично однакові в обох мовах.

Перспективним вважаємо подальше ґрунтовне вивчення особливостей функціонування академічної лексики в науковому тексті обох мов, виявлення більшої кількості її одиниць, зокрема із залученням сучасних корпусів національних мов.

Література:

- Гвишиани Н. Б. Язык научного общения: Вопросы методологии. Москва: Издательство ЛКИ, 2013. 280 с.
- Кармишева І. Д. Загальнонаукова лексика сучасної англійської мови: проблема виокремлення та підходи до класифікації. *Актуальні проблеми романо-германської філології та прикладної лінгвістики: науковий журнал / редкол. В. І. Кушнерик та ін. Чернівці: Видавничий дім «РОДОВІД», 2017. Вип. 1(14). С. 225-230.*
- Льченко О. М. Англійська для науковців. The Language of Science. Підручник. Київ: Наук. думка, 2010. 288 с.
- Льченко О. М. Метамова науки: лексикографічний аспект. *Вісник Житомирського держ. ун-ту*. 2005. Вип. 23. С. 12–15.
- Яхонтова Т. В. Основи англомовного наукового письма: навч. посібник для студентів, аспірантів, науковців. Львів: ПАІС, 2003. 220 с.
- Bailey S. Academic writing: A Handbook for International Students. New York: Routledge, 2011. 293 p.
- Coxhead A. A New Academic Word List. *TESOL Quarterly*. 2000. Vol. 34, № 2. P. 213–238.
- Huylant K., Tse P. Is there an «Academic Vocabulary»? *TESOL Quarterly*. 2007. Vol. 41, № 2. P. 235–253.
- McCarthy M., O'Dell F. Academic Vocabulary in Use. Cambridge: Cambridge University Press, 2008. 176 p.
- Paquot M. Academic vocabulary in leaner writing. From extraction to analysis. New York: Continuum, 2010. 261 p.

Список скорочень та джерел ілюстративного матеріалу:

- НУБІПУ** – науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України;
ЗНУ – науковий вісник Запорізького національного університету;
МГУ – науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету;
ХНУІВНК – науковий вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна;
СНУІЛУ – науковий журнал Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки;
BJEL – British Journal of English Linguistics;
IJEL – International Journal of English Linguistics.